# Raadsvoorstel

**Tabel registratiegegevens**

| | |
|---|---|
| **Registratienummer** | 24.0000694 |
| **Zaaknummer** | Z24000012 |
| **Datum oordeelsvormende raadsvergadering** | 1 februari 2024 |
| **Datum besluitvormende raadsvergadering** | 15 februari 2024 |
| **Van afdeling** | Zorg & Welzijn |
| **Onderwerp** | Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024 |
| **Portefeuillehouder** | wethouder R.W. Tesselaar |

## Samenvatting

De gemeente Opmeer subsidieert organisaties en verenigingen om gemeentelijke beleidsdoelen te realiseren. Basis voor de subsidieverstrekking vormt de Algemene Wet bestuursrecht, lokaal worden de wettelijke bepalingen uitgewerkt. Voor de subsidies die vanaf 2025 worden verstrekt geldt een nieuw subsidiebeleid.
Het subsidiebeleid wordt vertaald naar de Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024 en zal daarna door het college in de verschillende subsidieregelingen worden uitgewerkt. In de praktijk krijgt het subsidiebeleid verder vorm, door de keuzes die het college bij de subsidieverstrekking maakt.
De kaders van het subsidiebeleid vanaf 2025 zijn de volgende:

1. Het beoogde maatschappelijk effect (beleidsdoelen gemeente) centraal stellen.
2. Maatwerk: keuze tussen jaarlijkse of meerjarensubsidie.
3. Transparantie bij het verdelen van middelen via subsidies.
4. Indexering is de norm.
5. Samen met de subsidie-ontvanger werken aan een aanvraag.
6. Verantwoording op basis van risicoprofiel.

# Raadsvoorstel

## Inleiding

Op 5 oktober 2023 stemde uw raad in met de wijziging van de Algemene Subsidieverordening Opmeer 2019. Dit maakte het mogelijk om ook in 2024 reguliere (structurele) en eenmalige (incidentele) subsidies te kunnen verstrekken. In het raadsvoorstel werd aangekondigd dat gewerkt werd aan een nieuw subsidiebeleid vanaf 2025. Met de nieuwe Algemene Subsidieverordening legt het college een voorstel voor de kaders van dit beleid aan u voor.

## Voorgesteld besluit

1. De kaders voor het subsidiebeleid vanaf 2025 vast te stellen:
    a. Het beoogde maatschappelijk effect (beleidsdoelen gemeente) centraal stellen.
    b. Maatwerk: keuze tussen jaarlijkse of meerjarensubsidie.
    c. Transparantie bij het verdelen van middelen via subsidies.
    d. Indexering is de norm.
    e. Samen met de subsidie-ontvanger werken aan een aanvraag.
    f. Verantwoording op basis van risicoprofiel.
2. De Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024 vast te stellen.
3. De Algemene Subsidieverordening Opmeer 2019 in te trekken.

## Argumenten

*1.1 Het voorstel past bij de Toekomstvisie Opmeer 2030*

In de Toekomstvisie Opmeer 2030 thuis in Opmeer! zijn de ambities voor de komende jaren vastgelegd. Voor het realiseren van deze ambities kan het college verschillende instrumenten inzetten. Subsidies zijn een van deze instrumenten, naast bijvoorbeeld inkoop en regelgeving. De subsidieverstrekking richten we meer op de beoogde maatschappelijke effecten (beleidsdoelen), zetten we flexibeler in en de regelgeving vereenvoudigen we. Zo kunnen wij subsidies beter inzetten om onze ambities te realiseren.

*1.2 In de subsidieafspraken komen de gemeentelijke beleidsdoelen nog onvoldoende aan bod*

De gemeenteraad stelt in beleidskaders en/ of de programmabegroting beleidsdoelen vast. Die beleidsdoelen gaan over beleidsterreinen. Het is voor individuele organisaties vaak niet duidelijk welke bijdrage zij bij kunnen dragen. Als de gemeente bijvoorbeeld kindermishandeling wil tegengaan, zijn er vele organisaties die daarin hun eigen rol spelen. Elk vanuit de eigen expertise. In de subsidieafspraken en -regelingen willen we dat per subsidie-ontvanger concreet maken.

*1.3 Elke subsidie-ontvanger werkt in een andere context*

De huidige Algemene Subsidieverordening en nadere regels zijn gekoppeld aan een subsidietijdvak van vier jaar (eenmalig met een jaar verlengd op 5 oktober 2023). Alle meerjarensubsidies zijn gekoppeld aan dit subsidietijdvak. Regionaal worden soms afspraken gemaakt, zoals voor de bibliotheken, die gekoppeld zijn aan een afwijkend tijdvak van vier jaar. Bij meerjarensubsidies moet dan halverwege eigenlijk bijgestuurd worden, om de regionaal vastgelegde afspraken te kunnen honoreren. Verder zijn er organisaties die liever een jaarlijkse subsidie krijgen, omdat ze dat voor alle gemeenten in de regio doen. Dan is het vervelend een afwijkende aanvraag en vaststellingsprocedure te hebben in één van de gemeenten. Om die reden willen we maatwerk leveren. Alle smaken zijn straks mogelijk, van

jaarlijkse subsidie tot meerjarensubsidies (van 2, 3 of 4 jaar). Wij werken als gemeente met een meerjarenraming, waarin wij elk jaar 4 jaar vooruit kijken. De maximale periode waarvoor een meerjarensubsidie verleend kan worden (4 jaar) sluit daar bij aan. Bij een meerjarensubsidie maken wij altijd een begrotingsvoorbehoud. De gemeenteraad moet de middelen immers nog ter beschikking stellen.

*1.4 Verdeling van schaarse goederen vraagt transparantie van de overheid*
Met subsidies verdeelt de gemeente een schaars goed (geld). Gemeenten zijn gehouden dit op een transparante manier te doen (zie recente jurisprudentie hierover). Begrotingssubsidies worden in principe voor onbepaalde tijd aan een bepaalde partij gegund. Voor bijvoorbeeld musea en zwembaden kan dat niet anders, maar voor welzijnswerk of verslavingszorg kunnen meerdere gegadigden zijn. Deskundigen bepleiten een periodieke uitvraag voor deze subsidies. In de Algemene Subsidieverordening nemen we hier een artikel over op. Verschillende gemeenten zijn zich bewust van de verplichting tot transparantie, maar er zijn er nog weinig die hierover al iets hebben vastgelegd.

*1.5 Activiteiten kunnen alleen op dezelfde wijze worden uitgevoerd als de subsidie geïndexeerd wordt*
De kosten voor lonen en prijzen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Het is daarom niet reëel de subsidie op hetzelfde niveau te houden. Subsidie-ontvangers kunnen dan niet alle activiteiten op hetzelfde niveau blijven uitvoeren. Veel subsidie-ontvangers geven door het niet toepassen van indexering de afgelopen jaren, in de knel te komen. Indexeren wordt daarom de norm. Als er bezuinigd moet worden, doen we dat gericht. Bepaalde activiteiten worden dan niet of op een lager niveau uitgevoerd (bijvoorbeeld een geringer bereik van inwoners, minder uren per inwoner, meer inzet van vrijwilligers). Bijkomend voordeel is dat bij subsidies in het sociaal domein, nu niet langer een negatieve financiële prikkel bestaat voor zorgaanbieders om te transformeren. De stijging van de kosten voor een algemene en/ of collectieve voorziening in het voorveld (nuldelijn) in het kader van de Wmo of Jeugdwet gaan voortaan gelijk op met de kosten voor ingekochte maatwerkvoorzieningen.

*1.6 Door samen te werken aan een aanvraag, neemt de kwaliteit toe*
In de Algemene Subsidieverordening verplaatsen we de datum waarop aanvragen voor het nieuwe jaar binnen moeten zijn, naar 1 september. Vanaf het voorjaar neemt de accounthouder vanuit de gemeente contact op met de subsidie-ontvanger om terug te kijken naar het voorgaande jaar, de ontwikkelingen in het lopende jaar te bespreken en de betekenis daarvan voor het nieuwe jaar. Zo kunnen de ambities van subsidie-ontvanger en van de gemeente op elkaar worden afgestemd. Op 1 september ligt er dan een plan van de subsidie-ontvanger, dat past bij de doelen die de gemeente in de programmabegroting opneemt.

*1.7 Subsidie-ontvangers en activiteiten zijn heel verschillend, verantwoordingseisen willen we daar op laten aansluiten*
Er zijn subsidie-ontvangers die van verschillende gemeenten en soms ook vanuit bijvoorbeeld de zorgverzekeringswet of andere bronnen geld ontvangen. Anderen hebben naast de gemeentelijke subsidie ook inkomsten van sponsoren, eigen bijdragen, giften. Maar er zijn ook ontvangers die alleen inkomsten uit de gemeentelijke subsidie hebben. Dit maakt het risico voor de gemeente heel verschillend. De eerste categorie ontvangers leveren weinig risico op, tegenvallers in de gemeente

Opmeer zijn vrij eenvoudig op te vangen. De laatste categorie leveren een hoog risico op: tegenvallers kunnen nergens anders dan in de subsidie van de gemeente worden opgevangen. In de wijze waarop wij verantwoording vragen willen we deze risico's meewegen. Dat doen we ook bij de beoordeling van aanvragen. Soms is een uitgebreidere begroting met balans (hoe hoog is het eigen vermogen?) nodig om te kunnen bepalen of er een risico bestaat.

*2.1 Het is een bevoegdheid van de raad de Algemene Subsidieverordening vast te stellen*
De gemeenteraad is bevoegd om verordeningen vast te stellen op basis van de Gemeentewet (artikel 147 en 149).

*2.2 De beleidsdoelen en jurisprudentie zijn in de Algemene Subsidieverordening verwerkt*
De doelen van het subsidiebeleid komen terug in bepalingen van de Algemene Subsidieverordening. Jurisprudentie is eveneens verwerkt, door een aantal bepalingen uit de VNG-modelverordening over te nemen. Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting in de bijlage.

## Kanttekeningen

*1.1 Door de veranderingen in het subsidiebeleid kunnen zich onverwachte situaties voordoen*
Het nieuwe subsidiebeleid vormt op onderdelen een breuk met de huidige werkwijze. Hoewel het nieuwe subsidiebeleid meer aansluit bij wat gangbaar is in gemeenten, kunnen zich onverwachte situaties voordoen. Wij verwachten dat we hierop met de nieuwe Algemene Subsidieverordening goed kunnen inspelen, omdat deze meer flexibiliteit biedt dan de huidige verordening en beleidsregels. Wij zullen de effecten van het subsidiebeleid monitoren en indien nodig voorstellen voor verbetering aan de gemeenteraad voorleggen.

## Beoogd maatschappelijk effect

Het beter en gerichter bereiken van gemeentelijke doelen, door vanaf 2025 de organisaties die hieraan een bijdrage leveren te subsidiëren. Hoe meer zij bijdragen aan de gemeentelijke doelen, hoe hoger de subsidie. Dit uiteraard binnen de door de raad gestelde financiële kaders.

## Wettelijk kader

Artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet
Algemene wet bestuursrecht (titel 4.2)

## Participatie

Alle huidige subsidie-ontvangers zijn geïnformeerd over de totstandkoming van het nieuwe subsidiebeleid. Op 28 november 2023 zijn zij uitgenodigd voor een bijeenkomst, naar keuze in de middag of de avond. Tientallen subsidie-ontvangers woonden de bijeenkomst bij. Er werd positief gereageerd op het nieuwe subsidiebeleid. De nieuwe Algemene Subsidieverordening is op 19 december 2023 in concept naar de subsidie-ontvangers gestuurd. Hierop kwam één reactie, waarin vooral vragen werden gesteld.

## Communicatie

De subsidierelaties informeren wij na het raadsbesluit. Wij nodigen hen uit voor een bijeenkomst, waar de verschillende accounthouders vanuit de gemeente ook aanwezig zullen zijn. Daarna zal de communicatie vooral tussen accounthouder en subsidie-ontvanger plaatsvinden.

## Financiën

In de kaderbrief wordt jaarlijks ruimte opgenomen voor loon- en prijscompensatie. In de programmabegroting zal deze ruimte jaarlijks vertaald worden naar de beschikbare middelen voor subsidies. Voor de subsidies die niet onder een subsidieregeling vallen, vormt de gemeentelijke programmabegroting het subsidieplafond. Per regeling stelt het college, binnen de financiële kaders gesteld door de raad, subsidieplafonds vast.

## Uitvoering

De Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024 wordt zo snel mogelijk gepubliceerd.
De interne werkprocessen worden hier vervolgens op aangepast. Accounthouders krijgen de ondersteuning die nodig is om de subsidieverstrekking goed te laten verlopen.
Het college zal in maart of april de subsidieregelingen vaststellen.

## Bijlagen

- Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024
- Toelichting op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Algemene Subsidieverordening 2019

# Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet en Titel 4.2 van de Algemene Wet Bestuursrecht;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 16 jan. 2024,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 1 feb. 2024;

## besluit:

1. De kaders voor het subsidiebeleid vanaf 2025 vast te stellen:
    a. Het beoogde maatschappelijk effect (beleidsdoelen gemeente) centraal stellen.
    b. Maatwerk: keuze tussen jaarlijkse of meerjarensubsidie.
    c. Transparantie bij het verdelen van middelen via subsidies.
    d. Indexering is de norm.
    e. Samen met de subsidie-ontvanger werken aan een aanvraag.
    f. Verantwoording op basis van risicoprofiel.
2. De Algemene Subsidieverordening Opmeer 2024 vast te stellen.
3. De Algemene Subsidieverordening Opmeer 2019 in te trekken.

Besloten in de raadsvergadering van 15 februari 2024.

G.J. van den Hengel
voorzitter

L. Gijben
griffier